

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Стресостійкість та управління
конфліктами»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код і найменування спеціальності	051 Економіка
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Економіка і міжнародний бізнес
Курс, семестр	Денна форма здобуття освіти: 2-й курс, 3-й семестр
Обсяг і форма семестрового контролю	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0 Загальна кількість годин – 120 год, із яких: денна форма здобуття освіти: лекцій – 16 год., практичних – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра публічного управління та адміністрування
Контактні дані розробника(ів)	 Шупта Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри Контакти: ауд. 494 (навчальний корпус № 4); e-mail: iryna.shupta@pdau.edu.ua сторінка викладача на сайті ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/people/shupta-iryna-mykolayivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, що передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Філософія».
Компетентності	<i>Фахові:</i> СК 17. Здатність аналізувати та прогнозувати переговорний процес, розробляти заходи досягнення мети та завдань комерційних переговорів в контексті міжкультурної комунікації, діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Програмні результати навчання	ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.
--------------------------------------	--

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей у поєднанні з низкою соціальних навичок, зокрема : – вміння працювати в команді; – комунікативні навички (активне слухання, вміння вести діалог, виступати публічно, довести свою думку тощо)	
--	--

- критичне мислення (здатність аналізувати ситуацію, що склалася, робити корисні висновки та змінювати поведінку відповідно до цього);
- активна позиція та лідерство;
- креативність;
- організованість;
- відповідальність і дисциплінованість.
- розвинений емоційний інтелект (EQ, EI) – здатність людини розуміти як свої емоції, так і емоції оточення, адекватно реагувати на них та керувати ними, емпатійність.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування висококваліфікованих фахівців у галузі маркетингу суб'єктів господарювання різних розмірів та організаційно-правових форм відповідно до потреб національної економіки й маркетингового середовища з акцентом на особливостях маркетингової діяльності організацій аграрної сфери, спроможних діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості; демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Конфлікт: поняття та предмет вивчення
- Тема 2. Об'єктивні та суб'єктивні причини, функції виникнення конфліктів. Види конфліктів.
- Тема 3. Динаміка конфлікту та механізми його розвитку
- Тема 4. Шляхи аналізу конфліктів
- Тема 5. Прогнозування, запобігання та профілактика конфліктів
- Тема 6. Управління конфліктами
- Тема 7. Сутність та природа стресу
- Тема 8. Професійний стрес
- Тема 9. Професійне вигорання як наслідок хронічного стресу, його ознаки та психопрофілактика
- Тема 10. Стрес-асоційовані розлади
- Тема 11. Самогубство, суїцид, суїцидальна поведінка. Система психологічної профілактики та корекції суїцидальної поведінки.
- Тема 12. Формування життєстійкості та стресостійкості особистості

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

- 1) *методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності*: словесні (лекція, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування, демонстрування), практичні (практичні роботи);
- 2) *методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності*: методи формування пізнавальних інтересів (метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації);
- 3) *інноваційні та інтерактивні методи навчання*: інтерактивні методи (дискусії, проєктування професійних ситуацій), комп'ютерні та мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій);
- 4) *методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності*: методи усного контролю (опитування, бесіда), методи письмового контролю (самостійна робота).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала оцінювання результатів навчання

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується заліком із занесенням у відомість обліку успішності. Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

– щодо термінів виконання та перескладання

Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.

– щодо академічної доброчесності	Виконані завдання здобувачами вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. У разі виявлення факту плагиату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час практичних занять заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Нормативно-правові акти стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці «Академічна доброчесність» сайту ПДАУ (https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist).
– щодо відвідування занять	Не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти мають приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, з використанням електронної пошти або системи дистанційного навчання LMS Moodle.
– щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Пропоновані онлайн ресурси наведені в розділі силабусу «Рекомендовані джерела інформації».
– щодо оскарження результатів оцінювання	Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувач вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора інституту. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Бардин Н. М., Жидецький Ю. Ц., Кіржецький Ю. І. та ін. Стресостійкість : навч. посіб. за ред. Я. М. Когута. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 204 с. URL: <http://surl.li/bvwghf>
2. Кокун О. М., Лозінська Н. С., Пішко І. О. Практикум з формування стресостійкості військовослужбовців до раптових змін бойової обстановки : методич. посіб.; За ред. В.М. Мороза. К. : НДЦ ГП ЗС України, 2020. 70 с. URL: <http://surl.li/oxfkrj>
3. Управління конфліктами для потреб публічної служби: посібник і методичні рекомендації [Калениченко Т., Кисельова Т., Копіна А., Корабльова О., Проценко Д.], за заг. ред. Д. Проценко. Київ: Ваіте, 2021. 224 с. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/4/b/521680_0.pdf
4. Управління конфліктами та комунікаціями : навчально-методичний посібник для самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни студентами другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 073 «Менеджмент» / Держ. біотехн. ун-т ; Уклад. В.М. Нагаєв. Харків : КП «Міська

друкарня», 2022. 64 с. <https://surl.li/ugxtnq>

Допоміжні:

1. Бардин Н., Жидецький Ю., Когут Я., Пряхіна Н., Ясінський В. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів: навчально-методичний посіб. 2020. Львів. URL: <http://surl.li/ehbtrc>
2. Дедик О., Слободянюк М., Фешовець О. Без паніки! Як вижити, боротися й перемогти під час бойових дій : poradnik dla цивільного населення; проілюстр. Дзвенислава Подляшецька. 3-тє вид. Львів : Видавництво «Астролябія», 2022. 160 с. URL: <file:///M:/2024-2025%20%D0%BD.%D1%80/%D0%A1%D0%A1%20%D1%82%D0%B0%20%D0%A3%D0%9A/%D0%91%D0%B5%D0%B7%20%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B8.pdf>.
4. Кокун О. М., Мельничук Т. І. Резилієнс-довідник: практичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2023. 25 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734632/1/%D0%94%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
5. Мерзлякова О. Резильєнтність та практики психологічного відновлення в умовах довготривалої військової агресії: інформаційно-практич. довідник. 2023. К.: Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. Відділ наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти. 20 с. URL: https://dnrb.gov.ua/my/R2-Resilience_Merzliakova_OL_2023.pdf.
6. Овчаренко О. Ю. Психологія стресу та стресових розладів : навч. посіб. К. : Університет «Україна», 2023. 266 с. URL: <http://surl.li/ugfweh>
7. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/63427/1/0057381.pdf>
8. Посібник самопомоги. 2021. 24 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1xJXWwzNjKvITnsiLfC_BMxJy7UQua6CB/view
9. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : моногр. К.: НІСД, 2022. 532 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-03/reznikova-ukraineresilience2022_02.pdf
10. Сіренко Т., Кухарук О., Фроленкова О. Посібник з управління стресом та самопомоги під час бойових дій та у післявоєнний період, спрямований на медичних працівників, 2023. К.: Центр громадського здоров'я. 69 с. https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user92/Posibnyk_Upravlinnya_Stresom_Sirenko.pdf
11. Титаренко Т.М., Ларіна Т.О. Життєстійкість особистості: соціальна необхідність та безпека: навч. посіб. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/9065/1/Zhiznestoykost_lichnosti.pdf.
12. Щоденник гарного самопочуття на 14 днів. URL: <https://app.mhpss.net/?get=245/likari-svitu.-shchodennik-garnogo-samopochuttja.pdf>
13. Що таке посттравматичний стресовий розлад (ПТСР). URL: https://www.psychologytools.com/assets/ukraine/understanding_post_traumatic_stress_disorder_ptsd_uk.pdf
14. Як подолати стрес та попередити емоційне вигорання: буклет. К.: Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ). URL: https://www.unicef.org/ukraine/media/5421/file/managing_stress_ua.pdf.

Інформаційні ресурси:

1. Вступ до медіації: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану. URL: <https://vumonline.ua/course/mediation/>. (Тема 6. Управління конфліктами)
2. Емоційний інтелект: освітній хаб міста Києва. URL: <https://eduhub.in.ua/courses/emociyniy-intelekt>. (Тема 7. Сутність та природа стресу).
3. Критичне мислення і інформаційна культура (у форматі SCORM): освітній хаб міста Києва. URL: <http://surl.li/fkzwm>. (Тема 12. Формування життєстійкості та стресостійкості особистості)
4. Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфортне для всіх: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus.: <http://surl.li/mqiur>. (Тема 5. Прогнозування, запобігання та профілактика конфліктів)
5. Онлайн тренажер для усунення психологічних проблем: Офіційний сайт команди HappyMind за підтримки компаній SATELIT.ua та IPCopt.com.ua. URL: <https://happymind.help/trenazher/>
6. Стрес-менеджмент для освітян: Онлайн-платформа Prometheus. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CARITAS+STRESS101+2023_T2
7. Теорія поколінь: знаходимо спільну мову: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану. URL: <https://vumonline.ua/course/generation-theory/>. (Тема 5. Прогнозування, запобігання та профілактика конфліктів)
8. Як ефективно спланувати та провести діалог. Базовий модуль 1: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <http://surl.li/qnhvm>. (Тема 6. Управління конфліктами).

9. Як ефективно спланувати та провести діалог. Модуль 2. Основи організації діалогу: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: https://prometheus.org.ua/course/coursev1:OSCE+DIAL101+2020_T1_M2. (Тема 6. Управління конфліктами).
10. Як ефективно спланувати та провести діалог. Модуль 3. Основи ведення діалогу: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: https://prometheus.org.ua/course/coursev1:OSCE+DIAL101+2020_T1_M3. (Тема 6. Управління конфліктами).
11. QA сесія – Психічні розлади, пов’язані з війною: Як допомогти і не нашкодити? URL: <http://surl.li/qngew>. (Тема 10. Стрес-асоційовані розлади).
12. Техніки для зняття стресу: Психологічний центр «Без паніки». <https://trevog-bolshe.net/blog/tehniky-stress>
13. Як стрес зробити вашим другом: TED. URL: https://www.ted.com/talks/kelly_mcgonigal_how_to_make_stress_your_friend?subtitle=en (Тема 12. Формування життєстійкості та стресостійкості особистості).

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування, протокол № 10 від 20 січня 2025 року.

Додаток до силабусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Ведення конспекту лекцій	Виконання завдань на практичних заняттях	Розробка презентації та її захист	Розробка глосарію та його захист	
Тема 1. Конфлікт: поняття та предмет вивчення	3	3			6
Тема 2. Об'єктивні та суб'єктивні причини, функції виникнення конфліктів. Види конфліктів.	3	3			6
Тема 3. Динаміка конфлікту та механізми його розвитку	3	3			6
Тема 4. Шляхи аналізу конфліктів	-	3			3
Тема 5. Прогнозування, запобігання та профілактика конфліктів	-	3			3
Тема 6. Управління конфліктами	3	3			6
Тема 7. Сутність та природа стресу	3	3			6
Тема 8. Професійний стрес	-	3			3
Тема 9. Професійне вигорання як наслідок хронічного стресу, його ознаки та психопрофілактика	3	3			6
Тема 10. Стрес-асоційовані розлади	3	3			6
Тема 11. Самогубство, суїцид, суїцидальна поведінка. Система психологічної профілактики та корекції суїцидальної поведінки.	-	3			3
Тема 12. Формування життєстійкості та стресостійкості особистості	3	3	20	20	46
Разом	24	36	20	20	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання ведення конспекту лекцій

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	завдання не виконано (незалежно від присутності чи відсутності на лекції здобувач вищої освіти не конспектував лекційні матеріали)
1	здобувач вищої освіти не повністю підготував конспект лекції (менше 50 %); за змістом конспект позбавлений логічності та послідовності викладу матеріалу або конспект носить уривчастий характер; роботу оформлено не належним чином або виконано та подано на перевірку несвоєчасно
2	здобувачем вищої освіти виклав матеріал лекції логічно та послідовно; конспект виконано та оформлено охайно, естетично; конспект лекцій систематично та своєчасно було подано на перевірку. Але окремі питання лекцій розкрито поверхнево; конспект в цілому позбавлений особистих висновків здобувача.
3	здобувачем вищої освіти виклав матеріал лекції логічно та послідовно; конспект виконано та оформлено охайно, естетично; у конспекті відображено власні питання, зауваження, міркування, висновки здобувача; конспект лекцій систематично та своєчасно було подано на перевірку

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	завдання не виконано, що унеможлиблює рівень опанування результату навчання
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією). Здобувач демонструє низький рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
1,5	здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією); допускається суттєвих помилок або ним виконано, хоча і правильно, менше 50 % завдань. Здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
2	здобувач вищої освіти демонструє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно, обґрунтовуючи свої висновки, користується лише матеріалами лекції або підручника. Здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
2,5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі. Здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
3	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; посилається на факти та матеріали, які знайдено та опрацьовано самостійно, додатково до рекомендованих джерел; аргументовано обґрунтовує свою думку. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.

**Шкала та критерії оцінювання презентації та доповіді за
презентаційними матеріалами**
Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	2
Підготовка презентації – 10 балів	
0	презентація не підготовлена, що унеможливорює оцінити рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
1	презентація підготовлена лише частково (зібрано матеріали; написано лише частину тексту); презентація за темою та змістом не відповідає вимогам. Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
2-3	презентація підготовлена, але матеріал не систематизований, не достатній за обсягом і змістом. Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
4-5	презентація підготовлена, але матеріал за обсягом і змістом відповідає вимогам лише частково (наприклад, відсутні вступ та висновки); розділи матеріалу в основному висвітлені, але відсутній самостійний аналіз; переважають цитати з підручників та інших рекомендованих джерел, здобувач вищої освіти не використовує самостійно підібрані матеріали. Демонструє середній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
6-8	презентація підготовлена, матеріал за обсягом відповідає вимогам, а за змістом – лише частково; розділи матеріалу презентації в основному висвітлено, самостійний аналіз продемонстровано у висновках до презентації; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, але їх частка не перевищує половини від опрацьованого матеріалу. Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
9-10	реферат підготовлено згідно вимог (обсяг і зміст відповідають повною мірою); в усіх розділах презентаційного матеріалу, вступі та висновках продемонстровано самостійний аналіз; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, що свідчить про глибоке опрацювання теми презентації; оформлення презентації є сучасним, естетичним і креативним. Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
Доповідь з презентаційними матеріалами – 10 балів	
0	доповідь за результатом підготовки презентації відсутня, що унеможливорює оцінити рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
1-2	доповідь за результатом підготовки реферату тривала менше часу, ніж передбачено, бо у здобувача вищої освіти бракувало необхідних матеріалів або через не належну їх підготовку; здобувач вищої освіти не орієнтується у тексті своєї презентації. Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
3-4	доповідь за результатом підготовки презентації тривала менше часу, ніж передбачено, бо у здобувача вищої освіти бракувало необхідних матеріалів або через не належну їх підготовку; питання аудиторії залишилися без відповіді доповідача або питань не виникло через відсутність сформованого виступу. Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
5-6	доповідь за результатом підготовки реферату відповідає вимогам лише частково; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння тільки окремих складових теми, на питання аудиторії дати чітку відповідь не може; під час доповіді майже відривається від читання тексту презентації. Демонструє середній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
7-8	доповідь за результатом підготовки реферату відповідає вимогам; здобувач вищої освіти в основному демонструє вільне володіння темою, частково відповідає на питання аудиторії, але на окремі питання дати чітку відповідь не може; під час виступу користується матеріалом презентації (презентація практично повторює доповідь). Демонструє вище середнього рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
9	доповідь за результатом підготовки презентації відповідає вимогам; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння темою, в основному відповідає на питання аудиторії, але на окремі питання дати чітку відповідь не може; під час виступу в основному не користується матеріалом презентації(вона доповнює доповідь). Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.

1	2
10	доповідь за результатом підготовки презентації відповідає вимогам; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння темою, відповідає на питання аудиторії; під час виступу майже не користується матеріалом презентації (вона доповнює доповідь); продемонстровано високий рівень ораторського мистецтва. Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
Загальна кількість балів за формою контролю 20	

Шкала та критерії оцінювання написаного глосарію та його захисту

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
Написання глосарію – 20 балів	
0	глосарій не підготовлено, що унеможливорює оцінити рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
1-9	глосарій підготовлено лише частково (зібрано матеріали; написано лише частину тексту); глосарій за темою та змістом не відповідає вимогам. Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
10-11	глосарій підготовлено, але матеріал не систематизований, не достатній за обсягом і змістом. Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
12-14	глосарій підготовлено, але матеріал за обсягом і змістом відповідає вимогам лише частково (наприклад, відсутні вступ та висновки); розділи матеріалу в основному висвітлено, але відсутній самостійний аналіз; переважають терміни з підручників та інших рекомендованих джерел, здобувач вищої освіти не використовує самостійно підібрані матеріали, не може захистити глосарій. Демонструє середній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
15-17	глосарій підготовлено, матеріал за обсягом відповідає вимогам, а за змістом – лише частково; матеріал в основному висвітлено, самостійний аналіз продемонстровано; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані терміни, може їх захистити, проте їх частка не перевищує половини від опрацьованого матеріалу. Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
18-20	глосарій підготовлено згідно вимог (обсяг і зміст відповідають повною мірою); в поданому матеріалі продемонстровано самостійний аналіз; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані терміни; захищає їх; оформлення реферату охайне, естетичне. Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
Загальна кількість балів за формою контролю – 20	